NEMZETI FEJLESZTÉSI MINISZTÉRIUM

LIFE – Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz

LIFE - Climate Change Adaptation

Nyitrai Emese

Klímapolitikai referens

I. LIFE Klímapolitikai Tréning

2016. április 28.

Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz (CCA), mint kiemelt terület

- Felkészülés az éghajlatváltozás okozta káros hatásokra
- Rugalmasabban alkalmazkodó Európa megteremtése
- 2014-2017: 449 millió euró az Éghajlat-politikai alprogram számára
  - 190 millió euró van elkülönítve adaptációra
- A 2015-ben 56,67 millió eurós költségvetéssel működő Éghajlat-politikai Alprogramban **21,67 millió** eurót különítettek el CCA-projektek támogatására.
- 2014-ben 11, 2015-ben **16 darab nyertes pályázat** lett adaptációs területen az Európai Unióban

Kiemelt terület	2015 (millió EUR)	2014 (millió EUR)
Az éghajlatváltozás mérséklése (CCM)	**15**	19,755
Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz (CCA)	**21,67**	19,755
Éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás (GIC)	**6**	1

Általános célok

614/2007/EK Rendelet szerint:

- az alkalmazkodással kapcsolatos uniós **szakpolitika kidolgozásának és végrehajtásának** elősegítése
- a hatékony éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási cselekvések és intézkedések kidolgozásához, felméréséhez, monitoringjához, értékeléséhez és végrehajtásához szükséges **tudásalap javítása**
- többek között az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó stratégiákra és cselekvési tervekre irányuló **integrált megközelítések kidolgozásának és végrehajtásának** elősegítése helyi, regionális vagy nemzeti szinten
- hozzájárulás az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó, **ismétlésre, átadásra** vagy más területeken történő **általános érvényesítésre** alkalmas innovatív technológiák, rendszerek, módszerek és eszközök kifejlesztéséhez és demonstrációjához

- Kísérleti (innovációs de NEM kutatási) demonstrációs és bevált gyakorlati projektek, valamint NCFF finanszírozás

Kiemelt prioritások (2015)

Az EU Alkalmazkodási Stratégiájához kapcsolódva:

- **Árvizek határokon átnyúló kezelése**
- Tengerpartok határon átnyúló védelme
- **Az alkalmazkodás becsatornázása a várostervezés, városi területrendezés folyamatába**
- Hegyvidéki területek és szigetek fenntartható mezőgazdaság, erdőgazdálkodása és idegenforgalom
- **Fenntartható vízgazdálkodás – sivatagosodás és erdőtüzek elleni küzdelem a szárazsággal küzdő területeken**

Kiemelten ösztönzik a városi környezet éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodására összpontosító projekteket:

Pl.

- **Helyi adaptációs stratégiák** kidolgozása és végrehajtása a „Mayors Adapt” keretei között
- Innovatív adaptációs technológiák kidolgozása, különösen a **víz, energia és építkezési** szektorokban
- **Zöld infrastruktúra fejlesztése**, beleértve a „városi hősziget hatás” elleni küzdelmet
- Alacsony kibocsátású projektek, amelyek az **éghajlatváltozás mérsékléséhez, természetvédelemhez és biodiverzitáshoz** egyaránt hozzájárulnak

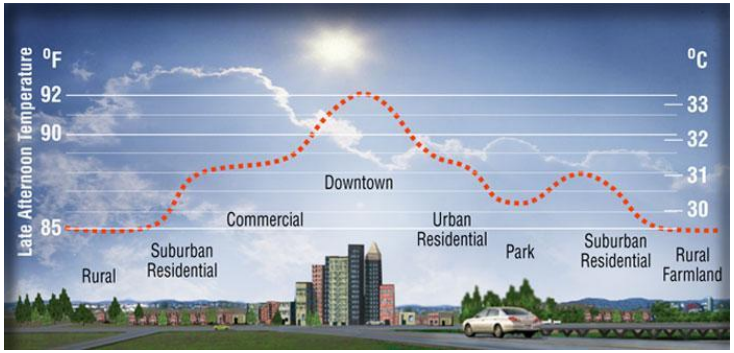

Sikeres adaptációs (CCA) pályázatok

Példák nyertes pályázatokra:

- Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz fenntartható vízgazdálkodáson keresztül Radom városi környezetében *(Lengyelország, 2014);*
  - *Projekt teljes összege: 5,892,153.00 €; EU támogatás: 2,933,976.00 €*
- Alkalmazkodás az éghajlatváltozás okozta hatásokra a mediterrán szigetek mezőgazdaságára (*Spanyolország 2014*)
  - *Projekt teljes összege: 1,497,060.00 €; EU támogatás: 898,236.00 €*
- Épületek hűtésnél való magas energia-megtakarítása a Roof Tiles-al
  - *Projekt teljes összege: 2,476,158 €; EU támogatás: 1,442,784.00 €*

LIFE HEROTILE - High Energy savings in building cooling by ROof TILEs shape optimization toward a better above sheathing ventilation

LIFE14 CCA/IT/000939

Háttér

- Egyik legnagyobb energiatakarékossági potenciál az épületekben rejlik
- Épületek túlmelegedése túlzott légkondicionáló használathoz vezet

Cél

- Tetőrendszerek hatékony szellőztetésével tudatosabb energiafelhasználás
- kialakított cserepek akár 50%-kel csökkenthetik az épület hűtésére szolgáló energia mennyiségét.

Projekt

- Jobb légátengedéssel bíró cserepek tervezése
- Tetőcserép kialakítása szélirántól függetlenül

http://www.lifeherotile.eu

Várható eredmények:

- **Bevezető ipari termelése** (óránként 5000 db előállításával) 20000 tetőcserépnek, ami 1500 m^2 korábbi cseréppel egyenlő
- A jobb hatásfok végett **2-4ºC-kal csökken** a tető alatti épület egész térfogatának hőmérséklete a lapos tetős épületekhez képest
- A várható eredmény **30-50 százalékos energia megtakarításhoz** vezetne a hűtés terén az épület tető alatti térfogatánál, elkerülve a magasabb fogyasztást
- A nyári energia szükségletekre vetített **30-50 százalékos haszon** a szellőzés nélküli tetőkhöz képest
- **0-val egyenlő téli energiafelhasználás növekedés** a fűtés következtében. A tetőcserép jobban kontrolálja a párosodást a szellőzésből kifolyólag, így nem látott hasznot biztosít mivel szárazon tartja a szigetelőrétegeket.

Kihívások

Értékelési szempontok

1. Technikai koherencia és minőség (10/20);
2. Pénzügyi koherencia és minőség (10/20);
3. Uniós hozzáadott érték – a megnövekedett klímaellenálló képességhez és/vagy az üvegházhatást okozó gázok csökkentéséhez való hozzájárulás mértéke és minősége (7/15);
4. Uniós hozzáadott érték – a LIFE Éghajlat-politika Alprogram konkrét célkitűzéseinek eléréséhez való hozzájárulás mértéke és minősége (7/15);
5. Uniós hozzáadott érték – a többcélúság, a szinergiák és az integráció minősége (7/15);
6. Uniós hozzáadott érték – megismételhetőség és átültethetőség (5/10);
7. Uniós hozzáadott érték – transznacionális, zöld közbeszerzés és felhasználás (-/5).

Az alkalmazkodási (CCA) pályázatokra jellemző részletszempontok, esetleges projekthibák

Technikai kihívások

- Időbeosztás helyes megtervezése - **jelentős mértékű előkészületi munka alacsony felkészültséget** mutat a jelentkező részéről. Szintén jelentheti azt, hogy a projektvezetőek nem áll rendelkezésre a megfelelő kapacitás a projekt végrehajtáshoz
- A projektben bemutatott **célok közötti logikai kapcsolatok** bemutatása
- **Előrehaladási indikátorok** részletes bemutatása
- Esetlegesen **felmerülő káros hatások**, illetve veszélyek pontos felvázolása
- környezeti és szabályzati kérdések, problémák, illetve kapcsolódó környezeti veszélyek **felvázolása, kiértékelése, figyelembe vétele**

Pénzügyi koherencia és minőség

- A projekt pénzügyi támogatásának hatékony és gazdaságos felhasználásnak bemutatása, alapos igazolása (nem infrastrukturális keretek)
  - az infrastrukturális beruházások ne jelenjenek meg túlsúlyban a költségvetésben, mert akkor inkább műszaki tevékenységnek tűnik, mint inkább egy sikeres LIFE tevékenységnek

Megismételhetőség és átültethetőség

- Nem elegendő, ha a tervezett akciók magukban hordozzák a megismételhetőség lehetőségét, **konkrét akciók meghatározására** van szükség ezeknek a biztosítására is;
- A stratégia megismételhetőségi és átültethető tulajdonságainak és előnyeinek hangsúlyozása

Transznacionális, zöld közbeszerzés, felhasználás

- Az esetleges zöld közbeszerzésekhez **részletes mechanizmus** kidolgozását várják el;
- A projekt „ökológiai lábnyomának” részletes leírása

Köszönöm a figyelmet!

További információk

http://ec.europa.eu/environment/life/about/index.htm

Nyitrai Emese
klímapolitikai referens
LIFE CCA felelős
Tel: +36 1 795 9887
emese.nyitrai@nfm.gov.hu

NEMZETI FEJLESZTÉSI MINISZTÉRIUM